

גדעון ויסברג

תמצית פגישה - ראש העין 22.2.2012

הסיבות להתגייסותו לצבא הבריטי :

בשנים הראשונות של המלחמה, שרת כשוטר במשטרת הישובים- במוסד חינוכי, "מאיר שפיה", מקום שקט, אשר הציע מסגרת חיים נוחה ומשכורת טובה. באותה עת, ארתור – אבי, אשר היה קצין בצבא האוסטרי. התגייס לסוללת תותחני החוף 17 והשתתף בירי על הצוללת האיטלקית – שירה. פפליה (רפאל) – אחי התאום, התגייס לצבא הבריטי ושרת בפלוגה 18 של הבאפס – "מכבי". במקום הגיעו פצועים, חיילי בנות הברית, אשר במסגרת תהליך החלמתם, טיילו בכל רחבי הארץ. בביקורם בשפיה, הם טענו נגדנו, אתם בחורים בריאים, יהודים, ואנחנו נלחמים את מלחמתכם בהיטלר- אויבכם, למה אתם לא? באותה עת, הגיעו שמועות שהיהודים הובלו לאי שם... עוד לא ידענו את מימדי השואה. הנושא נגע ללבו והוא החליט להתגייס.

השרות בבאפס

הוא התגייס לפלוגה 12 בבאפס, את הטיירות עשה בסרפנד. סמל המחלקה היה -מוטק'ה מקלף. איתו במחלקת הטיירות, שרתו טליק, סטופר. לאחר הטיירות, עברו ללטרון, לשמירה על השבויים האיטלקים והגרמנים- במחנה שבתחתית המשטרה. משם עברו לחיפה, נשר, קריות. משימתם הייתה - אבטחת חיפה ממזרח, כאשר נקודת המפתח הייתה הגשרון בג'למי. הם התפרסו על שולי רכס הכרמל, ונערכו להגנה, כאשר הוא חפר שוחה עם טליק, שותפו לתפעול ההוצ'קס (מקלע-קל צרפתי). הוא זוכר שיחה בין מקלף לסרג'נט בורוכוביץ (חדרת) ואפרה פירט- סמל מחלקה ממעברות. בו הוא התלונן על מיקום היערכותם. במקום הגיע מפקד הפיקוד הבריטי בצפון, אשר אף הוא התרשם לרעה מפריסת הכוחות. לאחר ביקורו, מקלאוד- המ"פ הסקוטי - הודח. החליפו בפיקוד על הפלוגה - גיימס רבינוביץ (בולי בורץ) אשר היתה לו אצבע צרדה, דבר אשר התסיס נגדו את חייליו, עקב תנועת האצבע שלו, בעת הצדעתו... משימה נוספת של הפלוגה הייתה תחזוקת המגדלים סביב ארובות בתי הזיקוק, אשר תפקידם היה יצירת מסך עשן סביב חיפה.

דמויות בפלוגה

קורפורל ישראל יובל (מחדרה) היה הממונה עלינו. הוא אהב להתערב על מעשי קונדס, ומידי פעם, הורד בדרגה על כך. גוברמן מטבריה, אריה כצמן, רזניק "הגורילה" - הרס"ל, גולדשטיין חיים קרל ("קרלי"), פרייזר אברהם. אהרלה רבינוביץ (יריב) – היה סמל המחלקה שלו בבת גלים, היה דוגמא אישית בן אדם.

1.02.42
ד"ר

ד"ר

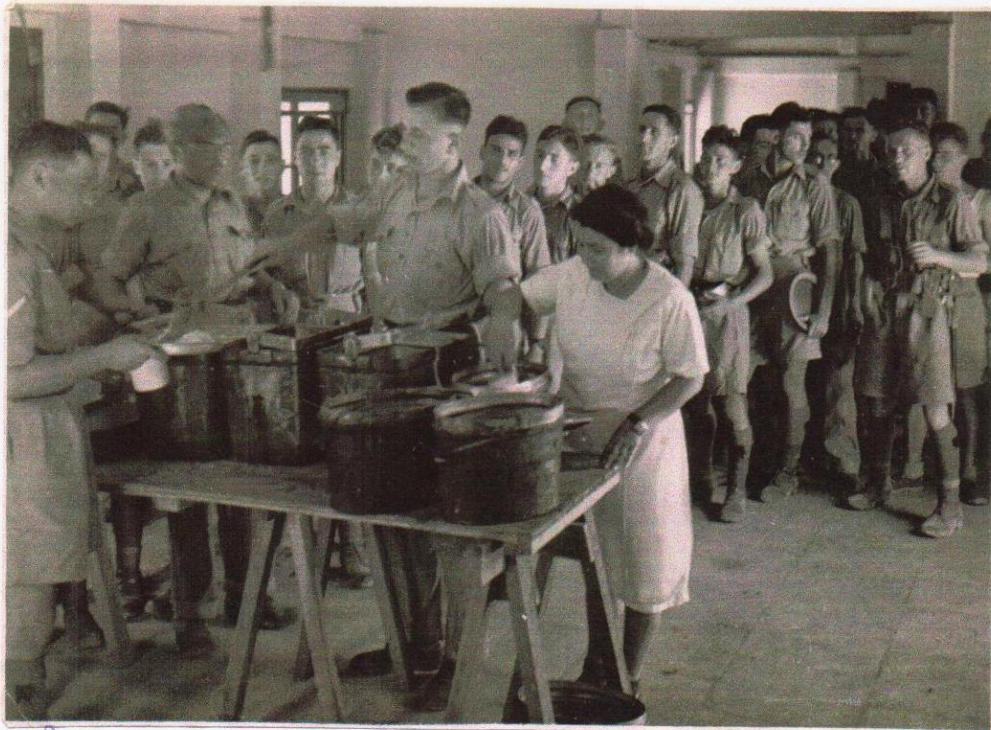
230

ד"ר

1942

החיל הבריטי הראשון "המלחמה" במלחמת העולם השנייה

1942 ד"ר 12 בוקר BUFFS חיל הבריטי הראשון במלחמת העולם השנייה

יוסף - החייל מאתיופיה

שרת בפלוגה ד' בגדוד השני, חזי עובדיה (הרס"ר), אשר נולד באסמרה, טיפח אותו. הייתה לו חברה בפיוגיי...? היה נהג הנציב העליון? אדמון הודיק צייר אותו. אחד הסיפורים אודותיו היה עת ישבו סביב המדורה ולמקום הגיעו חיילים דרום אפריקאים שהופתעו לראות חייל "שחור" יושב עם "לבנים". כששאלו לפרש הדבר, "הרגיעו" אותם חיילינו בהסברים לדרום אפריקאיים, כי "זה רק עניין זמני, ובתום הקומזיץ, הם אוכלים אותו"... האורחים הסתלקו מיד מהמקום... מי שעוד יכול להוסיף פרטים עליו הם : רפי רופין ווקסי (וקסנברג-הצ'כי מגניגר).

הקרב על הסניו

פנטה גוצ'י- חצי אי על הסניו- הגדוד מנה 3 פלוגות בגדוד + פלוגה מסייעת + פלוגת מפקדה. המ"פ היה מייג'ור שיגורנסקי. משימתם - לחצות את הסניו ולתפוס את הרכס ממול. הפולנים מימין והאיטלקים (פולגורה) משמאל. האיטלקים נכשלו ונסוגו. בהתקפה, סרג'נט ליליאן- היה המ"מ בפועל. גדעון, היה רץ קשר שלו. הם עלו דרך כרם הזיתים, כאשר ירי מרגמות וצלפים מלווה אותם. בשיא הגבעה, היה מבנה עם כלי עבודה. ליליאן נתן פקודה להגנה היקפית. ולגדעון, לחפור שוחה - עבור שניהם. המ"מ המקורי, לוטננט אוגדן- היה בריטי שהצטרף אליהם בפיוג'י, אך לפני היציאה לחזית- הוא יצא לקורס, ולכן לא השתתף בקרב על הסניו. תוך כדי חפירת השוחה, לפתע גילה שאוגדן הגיע למקום, בכוונה לקבל חזרה את הפיקוד על המחלקה. לפקודתו, גדעון אסף את הסמל והמ"כים לפגישה עמו. בפגישה הוא אמר: "אם הגרמנים יתקפו- אנו נכנע". כתגובה, ליליאן צעק עליו: "לעולם לא נכנע! אתה בוגד!". אוגדן השיב "אני אעמיד אותך לדין צבאי!". כתגובה, ליליאן הורה להסיר ממנו את נשקו ולהוריד אותו מהגבעה: "קורפורל טרן (מחפה) קח איתך 2 לוחמים עם כידונים ותחזיר אותו למטה, 300 מטר מהגבעה". מאז לא ראינו את הגבר הזה. לפני מספר שנים, באזכרה ביוון, נפגש גדעון עם שמשון לימון (אשתו אוצרת מוזיאון באר-שבע) שהיה איתו במחלקה. המשפט של ליליאן **we shall never surrender**, היה מה שהחזיר את שניהם לאירוע המשותף הכול כך משמעותי. את הקצינים לא ראו כל כך בלחימה... במקרה של המחלקה שלהם, הקצין הבריטי היה בקורס.. גם המ"פ לא היה בקו החזית הקדמי... הסמלים ניהלו את המלחמה. תוך כדי הקרב,, נפגע מכשיר הקשר של המחלקה והוא התנדב, ללכת אל מפקדת הפלוגה ולהביא מכשיר קשר חדש. הפלוגה ישבה 500 מטר מאחור, הפגזות הגרמנים וסכנת מוקשי נ"א, ליוו אותה בדרכו, "המזל שהאדמה הרטובה בלעה את הפגזים". לכשהגיע למפקדת הפלוגה, אשר שכנה בבנין, מצא את המ"פ - מייג'ור שי (שיגורנסקי) יושב אל מול האח הבוהק.... המחלקות קדימה והוא מאחור.

בני חדרה ששרתו בצבא הבריטי

הרבה מאד מבני המושבה הקטנה שרתו בצבא הבריטי וביניהם משה ומוטקה אייזנברג, מונה לובין- אשר שרת עם פפליה בפלוגה 18 בגדוד 1, שלמה הלמן, עזרא האק (אילון), מאייקה קנטרז'י, יוסף קסטל (ארמוני).

הם חזרו מהעולם הגדול לחדרה הקטנה. הוא זוכר שטרם שחרורו מהצבא הבריטי, הוא נשלח לקורס בב"ס לחי"ר בווסטמינסטר, יהודי יחיד... איתו היו צנחנים מהדיביזיה השישית המיועדת לפלסטינה, ביניהם היה סמל אשר איתו התיידד. יום אחד, לאחר שחרורו, בהיותו עם חבריו בבריכה בחדרה, הגיעו חברה מ"הכלניות" ביניהם הוא גלה את ידידו הסמל ומול עיניהם המשתאות של חבריו, הוא קם והתחבק איתו... דבר שמאד לא היה מקובל.

יעקב בקר היה בפלוגה 401 וממנה עבר לקומנדו 51, היה חבר של פפליה. היה להוריו מפעל לפרוות בפולין והם בנו וילה בחדרה והיו על הקו. ערב המלחמה החליטו לא לנסוע לארץ... יעקב נסע לבד- לוילה בחדרה. הוא היה לבד בארץ, המשפחה נשארה בפולין. הוא התגייס כתוצאה ממצוקה כלכלית קשה. לאו דווקא אידיאולוגית.

שבויים

משה קורט פולק, חתני, היה חייל בחיל החפרים פלוגה 603 אשר נפל בשבי הגרמנים בקלאמאטה, יוון. הוא סיפר כי הגרמנים העריכו את אלו שטענו כי נלחמו מסיבות אידיאולוגיות, אך לא אלו שהתנדבו מסיבות כלכליות

חמישי מימין – סרג'נט יוסף קרנלבוים (אלמוגי), שני משמאל – קורט פולק.
למסדורף B8

קורט ספר את הסיפור על – גלייביץ- נפל בשבי ביוון- עבד ונפגע מרכבת.
החוקר הגרמני גילה שהשבוי ההרוג למד איתו בכיתה.
התוצאה - מסדר כבוד, זרים עם צלב קרס וצלב הברזל מידידך וחברך.

סדר המערכה של המחנה ה-8- ערב המערכה בעמק הפו בחזית האיטלקית

שעה 14:00, 9 אפריל 1945.

- מפקד במחנה ה-8 לפטנט ג'נרל סיר ר.ל. מק-קריירי.
 רזרבת המחנה- 1. הדיוויזיה המשורינית הבריטית מס' 6 בפקוד מייג'ור ג'נרל ה. מרי. +
 2. הבריגדה המוטסת מס' 2.

האגף השמאלי הקיצוני הקורפוס ה-13, בפקוד לפט' ג'נרל סיר ג'והן הארדינג. ת.פ. הקורפוס:

1. הדיוויזיה ההודית ה-10 בפקוד מייג'ור ג'נרל ד.ו. ריד.
 2. קומבטימנטו גרופו פולגורה בפקוד מיור ג'נרל מוריגי.
- מימינה הקורפוס השמאל- בפקוד לפטנט ג'נרל ז'ל.י. הוקסוורת. ת.פ.:

1. הבריגדה היהודית הלוחמת – בפקוד בריגדיר אי.פ. בנימין +
 2. קומבטימנטו גרופו פריולי בפקוד ג'נרל סקנטיני. מימין:
- הקורפוס הימני השני: בפקוד מג'ור ג'נרל בוהוש- סיקסו. ת.פ.

1. הדיוויזיה הקרפטית ה-3 בפקודו של מייג'ור ג'נרל דוש.
2. הדיוויזיה "קרסובה" ה-5 בפקוד מג'ור ג'נרל סוליק, nikodem sulik

3. הבריגדה הפולנית המשורינית מס' 2
4. הבריגדה הבריטית המשורינית מס' 7
5. הבריגדה ההודית יבילת המשאיות מס' 43.

מימין הקורפוס הפולני ועד לים האדריאטי:

- הקורפוס ה-5 בפקוד לפטנט ג'נרל ס.פ. קייטלי ת.פ. הקורפוס: מימין לשמאל:

1. הדיוויזיה ה-56 (הלונדונית) בפקוד מייג'ור ג'נרל ג'י. ויטפילד
2. קומבטימנטו גרופו קרמונה בפקוד מייג'ור ג'נרל פרימיירי
3. הדיוויזיה ההודית ה-8 בפקוד מייג'ור ג'נרל ראסל.
4. הדיוויזיה הבריטית ה-78 בפקוד מייג'ור ג'נרל ר.ק. ארבוטרוט (בנומן).
5. הדיוויזיה הניו-זילנדית ה-2 בפקוד לפטנט ג'נרל סיר ב.סי. פרייברק (V.C)

ועוד ת.פ. הקורפוס:

- בריגדת הקומנדו מס' 2
- הבריגדה הבריטית המשורינית מס' 2
- הבריגדה הבריטית המשורינית מס' 9
- הבריגדה הבריטית של הטנקים מס' 21

